

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2009

5. volební období

901/2

Stanovisko

prezidenta republiky,

jímž vrátil Poslanecké sněmovně zákon, kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb.,
o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících
zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí),
ve znění pozdějších předpisů

Prezident republiky

V Praze dne 27. října 2009
Č.j.: KPR 7198/2009

Vážený pane předsedo,

využívám své pravomoci dané čl. 50 Ústavy České republiky a vracím Poslanecké sněmovně zákon ze dne 8. října 2009, kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů.

Odůvodnění přikládám v příloze.

S pozdravem

Vážený pan
Ing. Miloš Vláček
předseda Poslanecké sněmovny
Parlament ČR
Praha

Odůvodnění:

Jde o novelu, která stojí proti zájmům většiny občanů a která ve svém důsledku nepřispěje ani k zamýšlenému zvýšení kvality ochrany životního prostředí.

Jde již o osmou změnu během osmi let platnosti tohoto zákona. Jádro novely tkví především v novém znění § 23 odst.10. Z něho plyne, že pokud vyjmenované zájmové subjekty podají ve stanovených lhůtách své vyjádření, mohou se domáhat zrušení navazujícího správního rozhodnutí o povolenacím řízení staveb, které obsahuje výsledky procesu posuzování vlivu na životní prostředí EIA. Tato změna představuje nepřijatelný průlom do dosavadní koncepce soudnictví. Zatímco současný stav umožňuje žalovat pouze nezákonnost procesu EIA, novela umožňuje, aby mohlo být žalováno rozhodnutí samotné. Možnost soudního přezkumu závěrečného stanoviska budou mít nově i jiné subjekty než jen účastníci daného správního řízení. Nyní se tyto nejrůznější iniciativy budou moci navíc obrátit na správní soud s jakoukoliv námitkou, dokonce i proti již mnohaletému ukončenému řízení se žádostí o opakování celého procesu i k zastavení stavby samotné.

Novelizace zákona byla vyvolána řadou stížností občanských sdružení k orgánům EU na údajně příliš malou účast iniciativ, jejichž předmětem je životní prostředí, při procesu posuzování staveb v našem právním řádu. Pravdou je, že na rozdíl od jiných zemí Evropské unie mají v České republice nejrůznější iniciativy možnost účastnit se veřejného projednávání územního a stavebního řízení včetně podávání soudních žalob.

Sporná je úprava doby platnosti již vydaných stanovisek EIA, kde dochází k prodloužení ze dvou na pět let. Již dnes zbytečně nesmírně komplikovaný zákon o posuzování vlivů na životní prostředí způsobuje neúměrné protahování výstavby a bývá nepřekonatelnou překážkou pro stavbu nových významných a potřebných staveb. Po schválení novely hrozí průtahy ještě delší, než jsou při povolování staveb dnes (například u připravované dostavby JE Temelín).

Musím upozornit i na nestandardní způsob předložení a schválení zákona v Poslanecké sněmovně. Obdobná úprava již byla jednou projednávána, ale počátkem tohoto roku ve třetím čtení zamítnuta. Ministerstvo životního prostředí předložilo úpravu znovu ve chvíli, kdy se poslanci mohli domnívat, že jde o jejich poslední jednání, a nevěnovali zákonu dostatečnou pozornost, k čemuž přispělo i to, že jej projednávali podle § 90 jednacího řádu a tedy schvalovali již v prvním čtení. O nízké pozornosti poslanců svědčí i velmi malá účast při projednávání novely a její slabá podpora (pro 65, proti 13 poslanců).

Jsem přesvědčen, že i přes nebezpečí rozhodnutí Evropského osudního dvora v neprospěch České republiky je zde stále dostatečný časový prostor, aby případný nový návrh zákona byl řádně a důkladně projednán v obou komorách parlamentu a prošel standardní schvalovací procedurou.

Z těchto všech důvodů považuji za nezbytné, aby se poslanci nad normou ještě jednou zodpovědně zamysleli.